

SB.5.1.3. Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiğı görev ve sorumluluklara uygun davranır.

5. **Sabah uyandığimizda ailemize "Günaydın." demek, kahvaltıdan sonra sofrayı kuranlara "Eline sağlık." demek, aile büyükleri işe giderken onları güler yüzle uğurlamak aile içerisinde hangi sürecin gelişimine katkı sağlar?**

Sosyalleşme

SB.5.1.3. Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiğı görev ve sorumluluklara uygun davranır.

Küçük Çivi

Kocaman bir gemide küçük mü küçük bir çivi varmış. Bu çivi gemi tahtalarını birbirine bağlayan çivilerden biriymiş. Çivi her gün gemidekileri incelemiş. Tahtaların, çeliklerin, halatların büyük görevler yaptıklarını görmüş. Kendi kendine,

- Bu gemide herkes çok önemli işler yapıyor. Ama ben küçücüğüm. Bu gemide hiçbir işe yaramıyorum. Bari buradan çıkıp gideyim, demiş.

Diğer çiviler bu konuşmayı duymuşlar. Ona,

- Sakın yerinden ayrılma, demişler. Sen yerinden çıkarsan biz de düşeriz.

Çivilerin konuşmasını tahta ve çelik levhalar işitmiş,

"Siz ne diyorsunuz?" demişler. Yerinizden ayrılmayı asla düşünmeyin. Yoksa hepimiz birden düşeriz.

Bu konuşmaları gemide duymayan kalmamış. Bütün levhalar, tahtalar, çiviler, halatlar, lastikler hep bir ağızdan küçük çiviye seslenmişler,

- Sakın ha, yerinden ayrılma! Yoksa gemi paramparça olur. Hepimiz denizde kayboluruz.

İşte o zaman küçük çivi yaptığı görevin ne kadar önemli olduğunu anlamış. Bu kadar önemli bir görev yaptığı için çok mutlu olmuş. Gemidekilere yerinden ayrılmayacağına söz vermiş.

Nefise Atçakarlar, Masallarla Değerler Eğitimi Bir Varmış Bir Yokmuş Masal Parkı, s.109-110

6. **Küçük çivi sorumluluğunu yerine getirmezse ne gibi sonuçlar ortaya çıkar?**

Öğrencilerin vereceği yanıtlar arasında, toplumdaki herkesin toplumu bir arada tutmak, toplumsal düzenin işleyişine katkıda bulunmak için önemli roller üstlendiğini anlatan ifadeler doğru kabul edilir.

SB.5.1.4. Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir.

7. Çocuklar kendi haklarını korumayı her zaman bilemeyebilirler. Bunun için önlem alınmalı, onlara yardımcı olunmalıdır.

Bu düşünceyi destekleyen bir örnek veriniz.

Devletin ve büyüklerin çocukların haklarını korumakla ilgili verdikleri örnekler doğru kabul edilir. Örnekler öğrencilerin tanık olduğu olaylardan, kendi yaşantılarından ya da kurguladıkları olaylar olabilir.

SB.5.2.1. Somut kalıntılardan yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder.

8. Aşağıdaki soruları haritadan yararlanarak yanıtlayınız.

a) Ziggurat denilen büyük tapınaklar inşa eden uygarlığı renkli kalemle yuvarlak içine alınız ve üzerine "a" yazınız.

Sümer uygarlığını yuvarlak içine alan öğrencilerin yanıtları doğru kabul edilecektir. (5 puan)

b) Hammurabi Kanunları hangi uygarlığa aittir? Haritada renkli kalemle yuvarlak içine alınız ve üzerine "b" yazınız.

Babil uygarlığını yuvarlak içine alan öğrencilerin yanıtları doğru kabul edilecektir. (5 puan)

SB.5.2.1. Somut kalıntılardan yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder.

9. Bilgilerdeki boşlukları uygun sözcükler ile doldurunuz.

Hititler, Mısırlılar ile yaptıkları savaş sonunda dünyanın ilk yazılı antlaşması olarak bilinen ..... Kadeş ..... Antlaşması'nı MÖ 1280 yılında imzalamışlardır. (5 puan)

..... Urartu ..... Uygarlığı, Van sınırlarındaki başkentleri Tuşpa'ya kale, su kanalları, barajlar inşa etmişlerdir. (5 puan)

SB.5.2.1. Somut kalıntılardan yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder.

10. Anadolu ve Mezopotamya uygarlıkları pek çok konuda uygarlık tarihine katkıda bulunmuştur. Örneğin Hititler, önemli gördükleri olayları kil tabletlere yazardı. Bu alışkanlıkları tarih yazıcılığının ilk adımlar sayılabilir. Frigler iki parça kumaş birbirine tutturmaya yarayan bir takı ve modern çengelli iğnelerin atası sayılan aksesuarı hayatımıza kazandırdı. Lidyalılar ticareti kolaylaştırmak ve takas usulüne son vermek için madenî nesneler tasarladı. İyonlar yarattıkları ortam sayesinde bilim alanında önemli gelişmelere öncülük yaptı. Sümerlerin insanlık tarihine katkısı ise su götürmez bir gerçek. Bu metinde geçen gelişmelerden buluşları sayesinde haberdar olduk. Öyle ki, buluşlarıyla tarih çağlarını başlattılar.

Verilen metinde uygarlık tarihine kazandırılan hangi buluşlardan ve ortamlardan söz edilmiştir?

Anal (2 puan)

Fibula (2 puan)

Para (elektron, sikke) (2 puan)

Özgür düşünce (2 puan)

Yazı (2 puan)